

Жануарларды мәдени ойын-сауық мақсаттарында пайдалану және оларды ұстау қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2022 жылғы 24 мамырдағы № 179 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 25 мамырда № 28196 болып тіркелді

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Бұйрықтың қолданысқа енгізілу тәртібін 4-т. қараңыз.

"Жануарларға жауапкершілікпен қарау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 7-бабының 3) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған Жануарларды мәдени ойын-сауық мақсаттарында пайдалану және оларды ұстау қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оның Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің интернет-ресурсында орналастырылуын;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Заң қызметі департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Экология, геология және табиғи
ресурстар министрі

С. Брекешев

КЕЛІСІЛДІ
Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі

КЕЛІСІЛДІ

Жануарларды мәдени ойын-сауық мақсаттарында пайдалану және оларды ұстау қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Жануарларды мәдени-ойын – сауық мақсаттарында пайдалану және оларды ұстау қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Жануарларға жауапкершілікпен қарау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі – Заң) 7-бабының 3) тармақшасына сәйкес әзірленді және жануарларды мәдени-ойын-сауық мақсаттарында пайдалану және оларды ұстау тәртібін айқындайды.

2. Осы Қағидаларда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) жабайы жануарлар – жабайы табиғат табиғи мекендеу ортасы болып табылатын, оның ішінде еріксіз және (немесе) жартылай ерікті жағдайларда ұсталатын жануарлар;

2) жануарға қатыгездікпен қарау – жануардың өліміне, мертігуіне немесе оның саулығына өзге де зиян келуіне алып келген немесе алып келуі мүмкін қасақана іс-әрекет;

3) жануарды эвтаназиялау (бұдан әрі – эвтаназиялау) – жануардың ауырсынуын және физикалық қиналуын болғызбай оны дәрі-дәрмекпен жансыздандыру;

4) жануардың иесі – жануар меншік құқығымен немесе өзгедей заттық құқықпен тиесілі болатын жеке немесе заңды тұлға;

5) жануарлар – омыртқалы жануарлар;

6) жауапты адам – жануар иесінің осы Заңда белгіленген құқықтары мен міндеттерін жануар иесінің жазбаша тапсырмасы бойынша өзіне алатын адам;

7) жылжымалы хайуанаттар бағы – жануарларды циркте, эстрадалық, ойын-сауық қызметінде көпшілік алдында көрсету үшін пайдаланылатын, жануарларды ұстау және тасымалдау арқылы ғылыми маңызы жоқ арнайы жабдықталған жылжымалы конструкциялар, оның ішінде торлар;

8) контактілі зоопарк – жануарларды көпшілікке демонстрациялау және келушілерге физикалық контакт беру мақсатында оларды ұстау үшін пайдаланылатын арнайы жабдықталған құрылысжайлар, үй-жайлар, көлік, торлар, қоршаулар және басқа да конструкциялар;

9) ұстау орны – жануардың иесі және (немесе) жауапты адам пайдаланатын, жануар ұсталатын ғимараттар, құрылыстар, құрылысжайлар, үй-жайлар немесе жер учаскелері;

3. Жануарларды мәдени-ойын-сауық мақсаттарында пайдалануды көздейтін қызмет оларды күтіп-бағу орындарында, осы үшін арнайы арналған ғимараттарда, құрылыстарда және оқшауланған аумақтарда жүзеге асырылады.

2-тарау. Жануарларды мәдени ойын-сауық мақсаттарында ұстау және пайдалану тәртібі

4. Ұстау орындары су өткізбейтіндігін ескере отырып, тиімді жинау мен дезинфекция жүргізуге мүмкіндік беретін гидробионттарды қоспағанда, едендерді, қабырғаларды, іргетасты зиянсыз материалмен жабу жолымен салынады.

5. Ұстау орындарының иесі осындай жинауды жүзеге асыратын қызметкерлердің қауіпсіздік шараларын сақтауды ескере отырып, жануарларды қалдықтардан, оның ішінде жануарлардың тіршілік ету өнімдерінен тазартуды қоса алғанда, оларды ұстайтын орындарды үнемі жинауды қамтамасыз етеді.

6. Ұстау орындарының иесі жинау және дезинфекциялау кезеңділігін көздейтін орынжайларды жинау жоспарын бекітеді.

7. Ұстау орындарының иесі үй-жайларды күрделі жинау және дезинфекциялау үшін ай сайын бір санитариялық күн белгілейді, санитариялық күні келушілер хайуанаттар паркіне, циркке, дельфинарийге және океанариумға қабылдауды жүргізілмейді.

8. Жануарларды ұстауға арналған орынжайлардың беттері (қоралар, торлар, үйлер, паналар) тазалау немесе дезинфекциялау мүмкін болмаған кезде тозуына немесе жойылмауына қарай жаңартылады.

9. Жануарлар жанасатын беттер (едендер, жатақтар, бақан және басқалар) күн сайын қалдықтардан, оның ішінде жануарлардың тіршілік ету өнімдерінен тазартылады.

10. Науа мен астаулар таза ұсталады және аптасына кемінде бір рет дезинфекцияланады.

11. Орынжайлар, вольерлер, науалар мен астаулар оларды жануарлардың басқа түрін немесе тобын ұстау үшін пайдаланар алдында дезинфекцияланады.

12. Қалдықтарға арналған контейнерлер герметикалық қақпақтармен жабылады.

13. Орынжайлар мен вольерлерді жинау осы Қағидалардың 1-қосымшасына сәйкес тазалау журналында тіркеледі.

14. Ұстау орындары иесі дератизация және дезинсекция жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекітеді.

15. Сумен жабдықтау шаруашылық – ауыз су пайдаланудың орталықтандырылған желісінен, ал ол болмаған кезде-ішкі су құбырынан жүзеге асырылады.

16. Барлық кәріз құрылғылары жануарлардың кіруіне жол бермейді.

17. Кез келген қоршаудың дренаж жүйелері артық суды кетіруді қамтамасыз етеді.

18. Жануарларды ұстауға арналған үй-жайлар желдеткішпен жабдыкталады және табиғи және жасанды жарықтандыру көзделеді.

19. Дельфинарийлерге арналған құрылыстардың түрі жергілікті табиғи жағдайларға және дельфинарийдің орналасқан жеріне байланысты:

- 1) бетон, металл және пластикалық бассейндер;
- 2) желілік және (немесе) өзге де қабырғалармен қоршалған табиғи су акваториясында;
- 3) жүзбелі тор түрінде;
- 4) әр түрлі типтегі құрылыстарды біріктіретін кешен ретінде бөлінеді:

20. Жергілікті жердің климатына байланысты бассейндер (вольерлер) ашық кеңістікте немесе тұрақты (алмалы-салмалы) төбе астында орналасады.

21. Ұстау орындарында су алмасу және су дайындау жүзеге асырылуы мүмкін:

- 1) табиғи немесе жасанды түрде дайындалған теңіз суы бар тұйық контур бойынша;
- 2) ашық схема бойынша тікелей табиғи су айдынынан су айдау;
- 3) табиғи су айдынындағы ағыстар есебінен табиғи түрде;
- 4) аралас түрде.

22. Дельфинария кешені бірге орналастырылған құрылыстарды да, бөлек және бөлек жұмыс істей алады.

23. Дельфинария бассейндері (қоршаулары) келесі түрлерден тұрады:

- 1) жануарларды бірлесіп және бөлек ұстауға арналған бассейндер; қойылымдарға арналған бассейн;
- 2) бассейн-изоляциятор.

24. Қажет болған жағдайда жануарды ұстауға арналған бассейнді және спектакльдерге арналған бассейнді су алмасу және суды тазарту жүйелері біріктіріледі.

25. Оқшаулағыш бассейн жеке су алмасу және су тазарту жүйесімен жабдықталған. Бірнеше оқшаулағыш-бассейндер болған кезде олардың су жүйелері бөлек пайдаланылады.

26. Табиғи акваторияда дельфинарий болған кезде оқшаулағыш-вольерлер қалғандарынан сау жануарлардың жұқтырылуын болдырмайтын қашықтыққа алыстатылуы тиіс.

27. Бассейндердің бетін қаптау материалдары келесі талаптарды сәйкес болуы керек :

- 1) тегістік, гигроскопиялық емес;
- 2) толық уыттылық (зиянды заттарды суға иррадиациялау мағынасында да, қаптаманың бөлшектері жануардың денесіне енген кезде де);
- 3) балдырлар мен саңырауқұлақ ағзаларының аз ластануы;
- 4) химиялық және механикалық өңдеуге төзімділік;
- 5) дельфиндердің терісіне тітіркендіргіш әсердің болмауы.

28. Бассейннің барлық металл құрылымдары коррозияға ұшырамайтын материалдардан жасалған немесе пластиктен жасалған.

29. Оқшаулағыш-бассейндердің ағындары санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің талаптарына сәйкес зарарсыздандырғыш өндеуден өтеді.

30. Дельфинарийлердің тұрғын бассейндерін басқа классификациядағы жануарлармен бірге ұстау үшін пайдалануға болмайды.

31. Киттәрізділер мен ескекаяқтылардың демонстрациялық бассейннің, қоршаудың суларында қысқа мерзімді бірлескен әрекеті ойын-сауық көрсетілімдері кезінде жүзеге асырылады.

32. Ашық ауадағы бассейндер жауын-шашыннан және күн радиациясынан қорғау үшін тұрақты қалқалармен немесе алмалы-салмалы тенттермен жабдықталады.

3-тарау. Жануарларды мәдени ойын-сауық мақсаттарында пайдалану бойынша ұстау орындарында азықтандыру және оларды ұстау тәртібі

33. Ұстау орындарының иесі зоотехник жасаған азық рационын және жануарларды азықтандыру режимін бекітеді.

34. Жануарларды мәдени ойын-сауық мақсаттарында пайдалану жөніндегі ұстау орындарының зоотехник жануарлардың жасына, салмағына, габариттік сипаттамаларына, дене жүктемелеріне және жай-күйіне (репродуктивті кезең) байланысты жануарларды сапалы, қоректік құнды азықпен, порция мөлшері мен санымен жануарлардың әр түрінің нақты түрлері мен жекелеген дарақтарының қажеттіліктеріне сәйкес қамтамасыз ету қажеттілігін ескере отырып, азықтық рацион мен жануарларды азықтандырудың режимін жасайды, жүктілік, сүтпен тамақтандыру).

35. Жемшөпті сақтау және пайдалану оларды өндірушілер айқындаған сақтау шарттарын ескере отырып, жемшөп пен препараттардың кемінде 2 (екі) апталық қорының температуралық режимін сақтай отырып, оны үнемі жаңартып отыру арқылы жүзеге асырылады.

36. Азықтарды сақтау және оларды жануарларға беруге дайындау жүзеге асырылатын орынжайлар механикалық тазалау, жуу және дезинфекциялау жүргізу мүмкіндігін ескере отырып жабдықталады.

37. Жануарларды азықтандыру режимі, егер олардың тамақтану режимімен басқасы көзделмесе, күніне бір реттен сиретпей жүзеге асырылады.

38. Оңалту кезеңіндегі ауру жануарларды, жаңадан туылған төлдерін өздігінен тамақтандыру ветеринарлық қызметтің ұсыныстарына сәйкес жүзеге асырылады.

39. Азықтандырылған диеталар ақуыз (барлық маңызды аминқышқылдары бар) және май (барлық маңызды май қышқылдары бар) құрамында теңдестірілген.

40. Жануарларды ұстау орындары жануарлардың жемшөп пен су берудің қауіпсіз және түрлік ерекшеліктерін ескеретін әдістерін қамтамасыз етеді.

41. Ішетін ыдыстар мен басқа да су көздері әрбір жануарға таза ауыз суға тұрақты және шектеусіз қол жеткізуді қамтамасыз ететіндей етіп орналастырылады.

42. Түрлерінің ерекшеліктері бойынша тірі азықпен қоректенетін жануарлардың түрлері (өрмекшітәрізділер, қосмекенділер, жыландар, қатаң инсективті кесірткелер, сүтқоректілер мен құстар) қажетті салмақтағы, мөлшердегі және түрге жататын тірі азық объектілерімен қамтамасыз етіледі. Тірі азықпен қоректенетін жануарларды диетада тірі азық болмаған жағдайда ұстауға жол берілмейді.

Жануарларды мәдени ойын-сауық мақсаттарында пайдалану жөніндегі ұстау орындарында тірі азықпен қоректенетін жануарларды ұстауға арналған тірі азықтың рационы болмаған кезде бұл жануар қабылданбайды.

4-тарау. Жануарларды мәдени ойын-сауық мақсаттарында пайдалану орындарына бару және оларды ұстау қағидалары

43. Жануарларды мәдени-ойын-сауық мақсатында пайдалану үшін ұстау орындарына келушімен жануардың физикалық жанасуына жол берілмейді.

44. Жануарларды мәдени-ойын-сауық мақсаттарында пайдаланатын иесі зоопарктерге (зообақтарға, цирктерге, зоотеатрларға, дельфинарийлерге, океанариумдарға, көрмелерге және басқа да іс-шараларға) келушілердің (көрермендердің) қауіпсіздігін жануарлардың қатысуымен, адамдардың денсаулығы мен өміріне қатер төндіретін жануарлармен байланысты болдырмау жолымен, оның ішінде келушілерді қауіпсіз қашықтыққа орналастыру арқылы қамтамасыз етеді көрсету орны (манеж, сахна және т. б.) арасында сақтандыру кедергілерін орнатуға жол берілмейді., келушілерді (көрермендерді) жануарлармен санкцияланбаған байланыстың қауіптілігі туралы хабардар ету (ауызша немесе жазбаша), сондай-ақ келушілерді (көрермендерді) жануарлардың қойылымдарына қатысуға тартуға шектеу қою арқылы қамтамасыз етіледі.

45. Бұл ретте көрермен орындарының бірінші қатарынан манеждің, сахнаның, бассейн-аренаның және жануарлар қойылатын өзге де орындардың (демонстрацияның) сыртқы жағына дейін кемінде 2 метр және жануарлар тиелген ұяшықтан немесе жануарлар тиелген ұяшықтың алдындағы қорғаныш ордан кемінде 2 метр қашықтық қауіпсіз деп есептеледі.

46. Жануарларға қарау кезінде:

1) көрермендерге немесе келушілерге жануарлармен физикалық байланыс жасау, оның ішінде коммерциялық пайдалану және оларға Фото-және бейне түсірілімдер үшін белгісіз адамдар тобына қол жеткізу үшін жануарларды мәдени ойын – сауық мақсаттарында пайдалануды көздейтін қызметті жүзеге асыру, ауырсынуды басатын препараттар мен анестетиктерді қолдану жануардың денсаулығына зиян келтіруі мүмкін жағдайларды қоспағанда, тиісті құралдарды міндетті түрде қолданбай, жансыздандыруды немесе анестезияны қолдану көрсетілген жануарларға ветеринариялық және өзге де рәсімдерді жүргізу;

2) "Дене шынықтыру және спорт туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жануарларды пайдалана отырып ұлттық спорт түрлерінің спорттық іс-шараларын қоспағанда, жануарларға жарақат салуға және мертігуге немесе жануарларды жансыздандыруға әкеп соғатын ойын-сауық іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу;

3) жануарларды басқа жануарларға және (немесе) адамға айдап салу;

4) жануардың денсаулығына мертігуге немесе өзге де зиян келтіруге, жануардың өліміне әкеп соғатын мүкәммалды және өзге де құралдарды пайдалану;

5) жерден 2 метрден жоғары және жануарлары бар қоршаулардан 15 метрден жақын қашықтықта ілмелі заттарды (мысалы, шарларды) пайдалану;

6) жануарларды көрсету уақытын ұлғайту мақсатында фотопериодты жасанды ұзарту. Жануарларды көрсету режимі жануарлардың табиғи биологиялық ырғақтарын ескеруі керек (ұйқы, тамақтану, демалу режимдері);

7) Дәрілік препараттарды оны мәдени, ойын-сауық және демонстрациялық мақсаттарда пайдалану тиімділігін арттыру мақсатында қолдануға тыйым салынады;

8) Жануарларды ұрып-соғу, жарақат алу және мертігу, онихэктомия жасау және қабыршақтарды алып тастау;

9) жануарларды оларды жарақаттайтын іс-әрекеттерді орындауға мәжбүрлеу;

10) жануарлардың қозғалғыштығын шектеу (механикалық - аяқ-қолын, жақтарын, құйрығын бекіту арқылы және химиялық-дәрі-дәрмектерді қолдану арқылы, ветеринария саласындағы маманның тағайындауынсыз);

11) жаңбырда, қарда және тікелей күн сәулесінде панасыз жануардың ұзақ (бір сағаттан астам) болуы тәулігіне 5 сағаттан астам;

12) келушілерге үздіксіз көрсету мақсатында жануарларға арналған ішкі орынжайын жабу;

13) жануардың орналасқан жерінен 10 метрге дейінгі қашықтықта 100 децибелден асатын шу әсеріне жол беруге; жануарды үзік-үзік жарық әсеріне ұшыратуға тыйым салынады.

Жануарларды мәдени
ойын-сауық мақсаттарында
пайдалану және оларды
күтіп-ұстау қағидаларына
1-қосымша

Нысан

Тазалау журналы

Тазалау күні	Жануарлар ұсталатын объект (вольердегі)* туралы мәліметтер	Объектіде (вольердегі) ұсталатын жануарлардың түрі	Тазалау жұмыстарын жүргізген жауапты тұлғаның қолы
--------------	--	--	--

* вольер, тор, апат, қалам, тоған, террариум, аквариум, бассейн және басқа да жануарларды ұстау объектілері туралы ақпарат.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК